

www.e-rara.ch

**De systemate orbis cometici deque admirandis coeli characteribus,
opuscula duo, in quorum primo cometarum causae disquiruntur, &
explicantur, necnon vie Com etarum, per orbem cometicum multiplices ...**

Hodierna, Giovanni Battista

Panormi[Palermo], 1654

ETH-Bibliothek Zürich

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-444>

De causis cometarum sectio secunda.

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

D E
CAUSIS COMETARVM
 S E C T I O S E C V N D A .

In qua Singulæ Cometarum Causæ species
 significancur.

I .
 Materialem Cometarum Causam determinare.

VM iam ex præmeditatis in Secunda, vel etiam in Tertia Assertionem, nullam, è Lunari corpore, vel etiam è reliquis quibusue Mundi corporibus, tenuem Aeri similem substantiam, (quæ Cometis materiam generandis idoneam subministrare queat) effluere; nisi ea, quæ vel insensibiliter è Terræ visceribus incessanter emanat, nosque circumambit, ac nutrit; & ex qua totidem in sublimi Meteoricæ visibiles impressiones fieri contingunt. atque ob id non esse aliam substantiam, quæ in Cometarum transire possit Materiam, statuimus, nisi ipsissimã Aëris substantiam: & consequenter Tellus ipsa remota materia Cometarum sit, Aer vero ab ea transpirans, proxima, & immediata.

Efficientem Cometarum Causam definire.

ET vt ex præmissis, in Septima, & Octaua, Assertionibus constat, mobilem videlicet, & fugacē Aerem ab repentina, ac vehementi expansione, sæpissime exhiberi, vt veluti profugus, in sphericitatem Aetheris immediati irrumpat, & factō veluti Bosphoro, in ipso Lunari concauo; impetu iam concepto, per conuexitatē, seu extimos, Lunaris Aetheris Limites transnatando, in Oceanum Atlanticum, Aetheris profundissimi velitet: Ideō concludimus efficientem, & immediatam Cometarum Causam esse ipsiusmet Aeris sublunaris, vehementer expansi, impetus, (& profugatio) ex incendij vehementia illatus: Mediatā vero, incendium esse, vel Aeris expansio vehemens.

Idque eadē ratione fieri contingit, qua vbi intra Nubium conglomeratas classes, coarctatus Aer, fulgetro intus concepto, ignis efflantis vi, è Nubibus erumpens, horrendumque Tonitruum edens, irruiat ad ima, & illiditur: vel etiam vbi concameratus Aer, in Arcis Fornice solidissima, Pireo Puluere flammam repente concipiente, vt spatium immani Flammæ cedat, dum sibi suæ capacitatis locum exigit, impetu vehementissimo concepto, Fornicem ipsam conquirit, obrumpit, frangit, ac profugus profilit.

Remota porro Effectrix causa, est ipsa Cæli, Stellarūque constatio, præsertim vbi in Solis Deliquio, Mars, cum Saturno, & Mercurio ad inuicem, vel cum Sole conuenierint, vel proximè conuerint.

Formalem Cometarum Causam explicare.

Proindè, ex præmissis in Assertionè nona, formalis causa non latebit; namque dùm Aeris Ramentum per *Aethera* profugum, impressionis impetu, ad sublimiora sponte conscendit; desinente postmodum acquisito sibi impressionalis facultatis impetu, (qui fortè diutius, in *Aethere*, nil sibi obsistente, perdurat) in se ipsum colligitur; prout accidit in Olei guttulis, ubi per Aquam concitatam sparguntur, & postmodum in coitum, sub tranquillitate, coadunantur. Ita, & per innatam Partium homogeniorum naturam, Aeris fragmenta, dùm peregrè per *Aetheris* immensitatem proficiscuntur, ne pereant, ad inuicem coadunantur, & coarctantur, & sic ex inuisibilibus, in visibilitatis obiectum restituantur. dùm ea Moles opacèri contingit. Nam & à Sole, dùm citra, vel supra umbræ terrenæ Conum elevantur, iam irradiatæ contingit: & sic Phænomenum illud, ex coadunatis Aeris fragmentis, in *Aethere* sublimi producendum venit, quod vulgo, Cometæ cognomento, vel encomio insignitur: quatenus videlicet Stællæ crinibus, vel comis ornatæ similitudinem exprimit.

Proindè non alio locali motu, nisi ipsius Continentis *Aetheris*, necessariò per Orbis cometici sphericitatem circumfertur.

Sed interim vnde fieri contingat, vt Cometæ varijs, vel anomalis motibus circumferri videantur, postmodum explicabimus.

Cometarum Finale[m] Causam producere.

Finalis Cometarum Causa, apud homines pios, ea esse videtur, videlicet, vt nobis mortalibus Iudicis æquissimi Clementia, & ipsius Dei summa Bonitas innotescat, qua imminentium malorum, in pœnam humanæ culpæ destinatorum, signa evidentissima Altissimus præmittit, iuxta illud. Psal. 59. Dabo vobis signa in Cœlo sursum, & in Terra deorsum.

Vt eo saltem timore perterriti, penitentiam agentes, veniam consequamur: iuxta illud Psal. 59. Dedisti metuentibus te significationem, vt fugiant à facie Arcus.

Vel etiam (cum Causa Finalis multiplex esse possit) vt Insolentis Phænomeni admiratione illecti, vultum ad Cœlum dirigentes, & mentem extollentes, causasque illorum disquirentes, summi ipsius Opificis omnipotentiam, sapientiam, & bonitatē intelligere possimus; dum ad operum eius mirabilium contemplationem allicimur, & subleuamur, vtque per ea, quæ visibilia facta sunt, ad inuisibilem amorem rapiamur, iuxta illud Apostoli ad Romanos cap. 1. Inuisibilia enim ipsius à creatura Mundi, per ea, quæ facta sunt, intellectu, conspiciuntur.

Nam sicuti olim noua Stella Polaris Hypparchum, & recens Stella Cassiopeæ, Anni Domini 1572. Tycho- nem: ita & admirabiles Cometæ Anni 1618. me, atque etiam quamplurimos ad Astronomiæ contemplationem mirabiliter extulerunt.

